

Debatindlæg: Politikerne har også et ansvar for efterkommeres kriminalitet, Stoklund

DEBATINDLÆG

APRIL 2026

En stram udlændingepolitik kan reducere antallet af flygtninge og indvandrere, der kommer til Danmark, men kan samtidig have negative konsekvenser for dem, der allerede er her.

Skrevet af Jacob Arendt, forskningsprofessor ved ROCKWOOL Fonden og Lars Højsgaard Andersen, forskningsprofessor ved ROCKWOOL Fonden

Bragt i Jyllands-Posten 27. april, 2026

Jyllands-Posten [bragte forleden resultaterne fra en ny analyse](#) fra Rockwool Fonden, der viser, at 38 pct. af unge mandlige efterkommere uden dansk statsborgerskab, der ikke er i uddannelse, er sigtet for kriminalitet inden deres 18-års fødselsdag.

Forelagt analysen er reaktionen fra fungerende udlændinge- og integrationsminister Rasmus Stoklund (S), at det skyldes et kulturelt problem, og at det viser, at der er brug for en stram udlændingepolitik og flere stramninger af udvisningsreglerne. Men det perspektiv risikerer at overse andre veldokumenterede faktorer. Faktorer, som politikerne selv har et medansvar for. For kriminalitet opstår ikke kun på grund af kultur og individuelle valg. Også de rammer, samfundet sætter, har betydning. At forklare kriminalitet er ikke det samme som at undskylde den, og ansvaret for handlingen ligger altid hos den enkelte. Men det er et faktum, at andre forhold også spiller ind, herunder den førte politik. Lad os fremhæve fire faktorer, som forskningen viser har betydning, og som politikerne har haft indflydelse på – hvoraf Rasmus Stoklund i JP's artikel eksplicit afviser flere:

1. Lavere kontanthjælpsydelse
2. Integrationspolitik
3. Strammere opholdsregler
4. Bosætningspolitik.

Da kontanthjælpen blev nedsat med op til 50 pct. i 2002, blev risikoen for, at unge mænd i de berørte familier blev dømt for kriminalitet, [fordoblet](#). Mekanismen var,

at lavere ydelser øgede det økonomiske pres i familierne.

Mere generelt har udformningen af integrationsprogrammer for indvandrere betydning for deres børns kriminalitet.

Da danskuddannelsen til udlændinge – en central del af integrationspolitikken – blev udvidet og forbedret i 1999, [faldt kriminaliteten](#) blandt berørte børn. Da der i 2007 første gang blev indført et beskæftigelseskrav for at opnå permanent ophold, [faldt flygtnings beskæftigelse](#) – stik imod intentionen – med 30 pct.

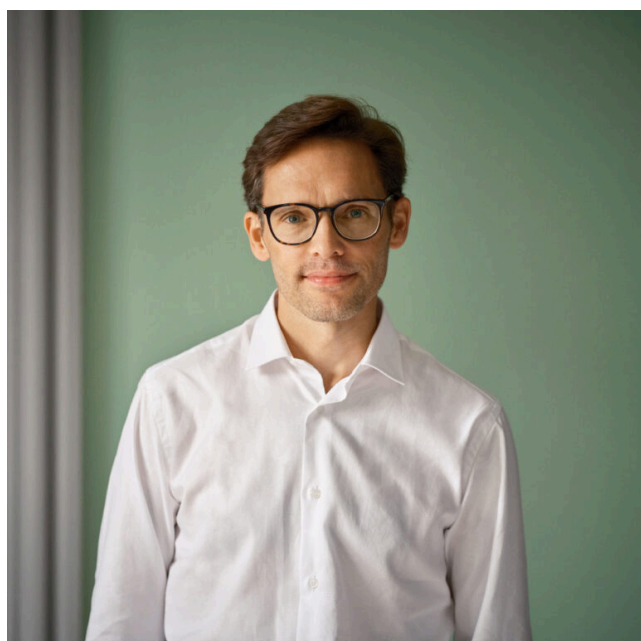
Lav eller manglende beskæftigelse er samtidig en [veldokumenteret risikofaktor for kriminalitet](#).

Vi ved også, at kriminalitet kan have [smitteeffekter](#), og at bosætning i områder med mange dømt [øger risikoen for, at unge mænd begår kriminalitet – herunder bandekriminalitet](#). Og sådan kunne man fortsætte. Det centrale er, at politik har direkte konsekvenser for befolkningens adfærd – også blandt indvandrere og efterkommere.

Dette er ikke et forsøg på at fratage individer ansvar for kriminalitet. Beslutningen om at begå – eller undlade at begå – en kriminel handling er i sidste ende den enkeltes. Men når vi ved, at sociale og økonomiske omstændigheder i høj grad påvirker adfærd, må politikerne føre politik med åbne øjne og som minimum anerkende en del af ansvaret: En stram udlændingepolitik kan reducere antallet af flygtninge og indvandrere, der kommer til Danmark, men kan samtidig have negative konsekvenser for dem, der allerede er her – konsekvenser, som blandt andet kan komme til udtryk i kriminalitet.

At stille krav til den enkelte og fremhæve det personlige ansvar, men samtidig føre en politik, der reducerer risikoen for kriminalitet, er ikke modsætninger. Derimod er det forudsætninger for en effektiv indsats.

Relevante medarbejdere

Jacob Nielsen Arendt

Lars Højsgaard Andersen

Forskningsprofessor og
chef for forskning i arbejdsmarked og
integration

jar@rff.dk

+45 61 16 33 73

ARBEJDSMARKED OG BESKÆFTIGELSE
SKOLE OG UDDANNELSE

Forskningsprofessor og
chef for forskning i marginaliserede
grupper

lha@rff.dk

+45 61 66 63 78

FAMILIE OG SOCIALE FORHOLD

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning.

Vidensoverblikket er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre udgivelser på:

<https://www.rockwoolfonden.dk/udgivelser>